

Op 15 maart 2023
Agendapunt 2f

Datum	8 maart 2023
Portefeuillehouder	
Inlichtingen bij	
Telefoon	
Onderwerp	Langjarige beheercontracten ANLb

Kern van het onderwerp

Het huidige Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer (ANLb) gaat uit van contracten met een looptijd van 6 jaar. Onder meer bij het weidevogelbeheer, maar ook breder in gesprekken over ecosysteemdiensten landbouw, wordt de wens geuit om met langjarigere contracten te gaan werken. In de notitie wordt geschetst op welke manier langjarige (12 jaar) beheercontracten in het ANLb kunnen worden aangeboden. Bestaande knelpunt is de financiële onzekerheid voor de jaren 7 t/m 12. De provincies kunnen, zonder garanties vanuit het rijk dit knelpunt niet zelf oplossen.

Voorstel/gevraagd besluit:

1. Gevraagd wordt in te stemmen met de voorgestelde werkwijze om het instrument te ontwikkelen.
2. Aan de AAC VP wordt advies gevraagd t.a.v. het moment van implementatie in relatie tot andere ontwikkelingen (o.a. landbouwakkoord, indexatie, NPLG).

Aanleiding/context

De wens om langlopende contracten (langer dan 6 jaar) af te sluiten leeft breed en vindt zijn achtergrond in de volgende overwegingen (niet limitatief, in willekeurige volgorde):

- Motie Boswijk & de reactie van de minister hierop om mogelijkheden samen met de provincies uit te werken.
- De kamerbrief van minister Adema (25 november 2022) over de toekomst van de landbouw benoemde het toepassen van langjarige contracten van bijv. 12 jaar voor natuurbeheer en natuurontwikkeling als onderdeel van het versterken van het verdienmodel voor boeren.
- Stabiliteit voor de boeren is belangrijk om de stap te kunnen zetten naar inpassing van meer en zwaardere agrarisch natuurbeheer op een bedrijf. Langjarig perspectief is o.a. ook gewenst om een goed bedrijfsmodel op te kunnen bouwen en hiervoor financiering te kunnen regelen.
- De overheid heeft een verantwoordelijk en ambitie om weidevogel-populaties te beschermen (grutto en andere vogels vallen onder Vogel-richtlijn). Hiervoor heeft zij al veel geïnvesteerd. Langjarige contracten voor agrarisch natuurbeheer bieden ook voor de overheid continuïteit en daarmee een betere basis voor doelmatige besteding van middelen. De maatregelen voor Aanvalsplan Grutto dragen daarnaast ook nog bij aan andere doelstellingen zoals: korte kringloop, geen kunstmest, minder krachtvoer etc. Voor het beschermen van de populatie is een uitbreiding van zwaardere beheerpakketten cruciaal.
- De wens voor mogelijkheden voor langjarige contracten leeft breder dan de Aanvalsplan Grutto gebieden en geldt bijv. ook voor behoud van droge en natte dooradering en het aanleggen van landschapselementen. De nu voorgestelde systematiek kan worden gevolgd voor andere toepassingen.

Op 15 maart 2023

Agendapunt 2f

Al enige tijd is in het kader van het Aanvalsplan Grutto gewerkt aan een voorstel hoe langere dan de gebruikelijke 6 jaar verbintenissen in het ANLb gerealiseerd kunnen worden. Inmiddels is dit zover gevorderd dat er in de AAC VP-werkgroep Natuurbeheer van 7 maart 2023 er voorstel aan de orde is geweest hoe verbintenissen van 12 jaar mogelijk gemaakt kunnen worden. De conclusie was dat het voorstel qua instrumentarium op instemming kon rekenen. Wat betreft de financiële dekking van de periode na de eerste 6 jaar zijn wel de nodige kanttekeningen gemaakt.

Bij het implementeren van deze mogelijkheid kunnen provincies bepalen voor welke gebieden en welke pakketten zij deze mogelijkheid willen bieden. In de beschikking van de provincies naar de collectieven kan dan worden opgenomen dat: voor specifieke gebieden/pakketten, na afloop van de eerste periode van 6 jaar, automatisch jaarlijkse verlenging van de beschikking plaatsvindt tot een maximum van 12 jaar. [exacte formulering ter toetsing bij juridisch beraad]

In de praktijk zal het waarschijnlijk betekenen dat de collectieven na 6 jaar opnieuw een nieuwe gebiedsaanvraag zullen doen voor de volgende periode van 6 jaar. De geboden optie moet dan ook vooral bezien worden vanuit het bieden van langjarige zekerheid aan agrariërs.

Deze werkwijze en de implementatie zijn generiek toepasbaar binnen het ANLB. In de notitie is de optie specifiek uitgewerkt voor Aanvalsplan Grutto, maar dezelfde redeneerlijn kan ook voor andere ANLB gerelateerde zaken worden toegepast. Bij bredere toepassing is het belangrijk dat: de langjarige zekerheid bijdraagt aan de doelen die je beoogt. Daarnaast betekent het dan dat je als provincie voor deze doelen ook langjarige zekerheid moet bieden binnen het natuurbeheerplan en garantie moet bieden t.a.v. de financiering.

Zie voor meer informatie over de systematiek de bijlage. Voorgesteld wordt om de nodige voorbereidingen om het te zijner tijd daadwerkelijk te kunnen implementeren nu verder uit te voeren, zoals het formuleren van de nodige aanpassingen aan de Subsidieregeling Natuur- en Landschapsbeheer (SNL). Hiermee kunnen de langlopende beheerovereenkomsten ook snel geïmplementeerd worden zodra aan de nodige randvoorwaarden, zoals voldoende financiële waarborgen, is voldaan. Aan de AACVP wordt gevraagd naar aandachtspunten en advies met betrekking tot de feitelijke implementatie. Denk hierbij naast de financiële voorwaarden aan de relatie met het landbouwakkoord.

Consequenties financieel

De garantstelling van de cofinancierings-middelen voor de langjarige beheercontracten zijn binnen de provinciale begrotingen geborgd voor de jaren 2023-2027. Voor de jaren 2027-2035 kunnen de provincies een aanvraag indienen bij het Transitiefonds in lijn met de afspraken van het NPLG.

De mogelijkheid voor langjarige contracten zijn uitgewerkt vanuit Aanvalsplan Grutto, maar deze mogelijkheid is (mits dit vanuit de ecologie van de doelsoort nuttig is) generiek toepasbaar. Het bereiken van de doelen van het Aanvalsplan Grutto zijn expliciet benoemd in het kader van het NPLG. Hiermee is een duidelijke koppeling met de aanvraag van budget uit het Transitiefonds benoemd.

Deze financiële garantstelling vormt het voornaamste risico bij de implementatie van 12 jarige beheercontracten.

Het enige waarvan gesteld kan worden dat het financieel zeker is, is het bedrag dat jaarlijks voor agrarisch natuurbeheer in het provinciefonds wordt gestort. Je zou kunnen stellen dat ter hoogte van dit bedrag er dekking is voor langjarige contracten.

Op 15 maart 2023

Agendapunt 2f

Consequenties juridisch

In het juridisch beraad (gremium waar juridische expertise van provincies, BIJ12 en RVO bij elkaar komt) wordt de formulering van de verlengingsoptie tot 12 jaar nader uitgewerkt in o.a: de provinciale subsidieverordening, de openstellingsbesluiten, beschikkingen en het aanvraagformulier. In de beschikking moeten de voorwaarden aan worden gepast op de mogelijkheid van 12-jarige contracten

Naast het juridisch beraad zal BoerenNatuur hun modelcontract van BoerenNatuur moeten aanpassen op deze nieuwe optie (beperkte aanpassingen).

De Agrarische Collectieven zullen met hun deelnemers moeten afspreken dat 6 of 12 jarige contracten mogelijk zijn en dit vastleggen in de onderlinge privaatrechtelijke contracten.

Daarnaast moeten zij hun aanbod aan de provincies hierop aanpassen.

Eerder besproken in:

Medio 2022 – nu	De voorbereiding van de notitie heeft plaatsgevonden in de werkgroep langjarige contracten, een Aanvalsplan Grutto werkgroep. In deze werkgroep zijn RVO, LNV, weidevogelprovincies en BoerenNatuur deelnemer.
1-2-2023	De werkgroep overheden van Aanvalsplan Grutto van heeft de notitie vastgesteld en vrijgegeven voor besluitvorming.
15-2-2023	Taakgroep Agrarisch beheer: positieve besluitvorming TAB
23-2-2023	MO-ANLb: positieve besluitvorming. Hierbij is expliciet aangegeven dat de gevolgde route niet is beperkt tot de Aanvalsplan Grutto gebieden of de Grutto. De geboden oplossing is generiek toepasbaar.
7-3-2023	AAC VP Werkgroep Natuurbeheer: positieve besluitvorming m.b.t. instrument

Bijlagen

- Notitie Toelichting Langjarige (12jaar) beheercontracten onder ANLB